

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	22. november 2000

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Erhvervsministeriets notat vedr. Europa-Kommissionens forslag til EF-rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse.

21. november 2000

Sag 95-809-95

EM0323

1.

Europa-Kommissionens forslag til EF-rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse.

Resumé

Kommissionen har udarbejdet et udkast til reviderede rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse. De reviderede rammebestemmelser skal erstatte de gældende rammebestemmelser, der oprindeligt udløb den 31. december 1999, og som indtil videre er blevet forlænget til den 31. december 2000. Rammebestemmelserne indeholder bestemmelser om, hvornår støtte til miljøforanstaltninger er omfattet af EF-traktatens statsstøtteregler samt på hvilke vilkår sådan støtte i givet fald kan godkendes.

Baggrund og indhold

Europa-Kommissionen (Kommissionen) vedtog i 1994 fællesskabsrammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse. Disse rammebestemmelser udløb oprindeligt den 31. december 1999 men er forlænget indtil den 31. december 2000.

Kommissionen præsenterede den 27. januar 2000 et første udkast til nye rammebestemmelser for statsstøtte til

miljøbeskyttelse. Efter at have hørt medlemsstaternes bemærkninger til dette forslag, har Kommissionen den 13. september 2000 præsenteret et revideret udkast. I det andet udkast til rammebestemmelser er der foretaget en række ændringer af både indholdsmæssig og redaktionel karakter. Blandt de væsentligste i ndholdsmæssige ændringer er, at:

- der ændres i adgangen til at yde driftsstøtte i form af afgiftslempelser eller afgiftsfritagelser, og
- der åbnes mulighed for at yde driftsstøtte til kombineret el- og varmeproduktion (kraftvarme)

Der er nedenfor redegjort for indholdet af 2. udkast til rammebestemmelser.

- *Anvendelsesområde og definitioner*

Det fremgår af udkastet, at de nye rammebestemmelser vil gælde for støtte til miljøbeskyttelse inden for alle de sektorer, der

reguleres af EF-traktaten. Det gælder også sektorer omfattet af EF {{PU2}}s sektorspecifikke statsstøtteregler (forarbejdning af stål, skibsbygnings-, motorkøretøjs- og kunstfiberindustrien, transportsektoren, landbrug og fiskeri). Støtte til forskning og udvikling samt på miljøområdet vil blive behandlet efter de særlige rammebestemmelserne om støtte til henholdsvis forskning og udvikling og uddannelse.

- ***Kommissionens miljøpolitiske overvejelser***

På baggrund af særligt det 5. miljøprogram finder Kommissionen, at dens politik for kontrol med statsstøtte til miljøbeskyttelse skal opfylde to krav:

- Den skal bidrage til, at markederne fungerer på konkurrencevilkår sideløbende med, at det indre marked søges virkeliggjort, og konkurrencen mellem virksomhederne øges, og
- den skal bidrage til virkeliggørelsen af de miljøpolitiske mål som defineret i EF {{PU2}}s femte miljøprogram, navnlig med hensyn til en bæredygtig udvikling.

De bedste midler til at nå dette mål er efter Kommissionens opfattelse internalisering af miljøomkostninger og anvendelse af instrumenter baseret på markedslovene.

- *Generelle betingelser for godkendelse af miljøstøtte*

Det følger af udkastet, at Kommissionen vil kunne godkende støtte til investeringer i miljøbeskyttelse i forbindelse med, at virksomhederne anvender *strengere (miljø)standarder end de gældende EF-standarder*. Tilsvarende kan der ydes støtte til investeringer på områder, hvor der ikke er obligatoriske EF-standarder, samt til investeringer, der er nødvendige for at bringe virksomheden i overensstemmelse med nationale standarder, der er strengere end de gældende EF-standarder.

Støtten kan udgøre indtil 30 % brutto af de støtteberettigede omkostninger. Den tilladte støtteintensitet kan dog forhøjes med 10 % for små og mellemstore virksomheder, ligesom støtteintensiteten kan forhøjes i regionalområder.

Støtte til investeringer i energibesparelser sidestilles med investeringer i miljøbeskyttelse og begge former for investeringer kan godkendes på lige vilkår. Også investeringer til fremme af kombineret el- og varmeproduktion (kraftvarme) vil efter omstændighederne kunne godkendes efter rammebestemmelserne.

Investeringer til fremme af vedvarende energi (VE) sidestilles med investeringer i miljøbeskyttelse på områder, hvor der ikke er fastsat obligatoriske standarder. Sådanne investeringer kan støttes med samme støttesats som øvrige miljøinvesteringer. For investeringer til fremme af disse energikilder kan støttesatsen på 30 % dog forhøjes med 10 %. Som noget nyt er

vedvarende energi i det reviderede forslag til rammebestemmelser præciseret som værende: ikke-fossile vedvarende energikilder **{{SPA}}** herunder især vind-, sol-, jord- og bølgeenergi, visse vandkraftværker og biomasse.

Støtteberettigede omkostninger

De støtteberettigede investeringer kan være investeringer i grundarealer, bygninger, anlæg og udstyr, der har til formål at fjerne gener ved forurening. De støtteberettigede investeringsomkostninger omfatter kun de ekstra investeringer, der er nødvendige for at opnå de opstillede miljømål.

For så vidt angår investeringer i vedvarende energi er det som noget nyt i det reviderede udkast præciseret, at de støtteberettigede investeringsomkostninger svarer til de meromkostninger, som virksomheden må bære i forhold til anlæg til fremstilling af traditionel energi med samme kapacitet.

Rensning af forurenede industrigrunde

Investeringer vedrørende udbedring af miljøskader på forurenede industrigrunde, kan være omfattet af rammebestemmelserne. Såfremt det ikke er muligt at udpege den ansvarlige for forureningen eller drage vedkommende til ansvar, vil den grundejer, der foretager arbejdet, kunne modtage støtte til udbedring på indtil 100 % af de støtteberettigede omkostninger.

Flytning af virksomheder

Støtte til flytning af virksomheder kan efter Kommissionens opfattelse ikke i sig selv udgøre miljøstøtte. Sådan støtte er derfor principielt ikke omfattet af rammebestemmelserne.

Som noget nyt har Kommissionen dog i det reviderede forslag åbnet mulighed for støtte til flytning af forurenende virksomheder beliggende i områder, der betegnes som NATURA 2000.

Driftsstøtte

Kommissionen fastslår i udkastet sit generelt negative syn på driftsstøtte. På miljøområdet kan denne form for støtte dog godkendes i særlige tilfælde, navnlig for at sikre lanceringen af nye produkter eller tjenester, der er klart mindre forurenende, men hvis produktionsomkostninger indtil videre er markant højere end produktionsomkostningerne for traditionelle produkter. Det drejer sig om :

- støtte til forvaltning af affald (der er i det reviderede udkast sket en udvidelse til al affald, idet det oprindelige udkast kun omfattede ikke-industrielt affald)
- støtte på energiområdet

Der opstilles følgende generelle betingelser for godkendelse af driftsstøtte:

- *Degressiv*
støtte kan godkendes i op til 5 år med en støtteintensitet på op til 100 % det første år, og
- *Ikke-degressiv*
støtte kan godkendes i op til 5 år, idet støtteintensiteten dog højst kan udgøre 50 % af de støtteberettigede omkostninger.

Driftsstøtte i form af afgiftslempelser eller **{{SPA}}**fritagelser behandles særskilt i udkastet. Ved denne form for støtte vil Kommissionen generelt betinge sig, at de pågældende foranstaltninger yder et væsentligt bidrag til miljøbeskyttelsen. Fritagelser, der udelukkende gælder de virksomheder, hvis aktiviteter skader miljøet mest eller f.eks. forbruger mest energi, kan kun indrømmes i tilfælde, hvor de er nødvendige og kun for en begrænset periode.

Lempelser/fritagelser fra afgifter indført i henhold til et EF-direktiv:

Når der tales om afgifter indført efter et EF-direktiv vil Kommissionen sondre mellem

- situationer, hvor medlemsstaten anvender en højere afgiftssats end den i EF-direktivet foreskrevne mindstesats og indrømmer visse virksomheder en undtagelse/lempelse, men således at virksomhederne også efter undtagelsen/lempelsen betaler en højere afgift end direktivets mindsteafgift, og

- situationer, hvor medlemsstaten anvender en afgiftssats svarende til EF-direktivets mindstesats men indrømmer visse virksomheder en undtagelse/lempelse, så de betaler en lavere sats end mindstesatsen.

I de førstnævnte situationer vil Kommissionen godkende en midlertidig undtagelse/lempelse fra afgiften, således at virksomhederne får tid til at tilpasse sig et højere afgiftsniveau og ansøres til mere miljøvenlige aktiviteter. Hvis undtagelser/lempelser som nævnt i sidstnævnte situationer derimod ikke er tilladt i henhold til et EF-direktiv vil undtagelser/lempelser heller ikke kunne godkendes efter statsstøttereglerne. Såfremt lempelserne/undtagelserne er tilladte i henhold til et EF-direktiv, vil Kommissionen derimod kunne godkende disse for en begrænset periode, såfremt undtagelsen/lempelsen er nødvendig og rimelig.

Lempelser/fritagelser fra afgifter indført af en medlemsstat:

Betingelserne for at godkende lempelser/fritagelser fra afgifter indført af en medlemsstat er ændret på væsentlige punkter i forhold til det oprindelige udkast til reviderede rammebestemmelser. Kommissionen lagde således i det første udkast op til, at sådan støtte kun ville kunne godkendes for en periode på 5 år, idet støtten

- *enten* skulle være *degressiv*, hvorefter støtteintensiteten kunne være indtil 100 % af afgiftsbeløbet det første år, men derefter ville skulle gradvist nedsættes til en nulsats ved udgangen af det femte år. For storforbrugere af energi skulle støtteintensiteten fra starten være begrænset til 85 %.
- *eller ikke-degressiv*, hvorefter støtteintensiteten skulle være begrænset til 50 % af det normale afgiftsbeløb.

I det nye udkast til rammebestemmelser sonderer Kommissionen for så vidt angår nye afgifter, der indføres af en medlemsstat af miljøbeskyttelseshensyn, mellem:

1. Situationer, hvor en medlemsstat af miljøhensyn indfører en afgift i en erhvervssektor, som ikke er omfattet af afgiftsharmonisering på fællesskabsplan eller hvor den afgift, som medlemsstaten påtænker at indføre, er højere end den afgift, der er fastsat i EF-standarden.

Kommissionen vil her godkende afgiftsfritagelser/lempelser for en periode på op til 10 år uanset om støtten er degressiv. Der er dog samtidig krav om, at der i disse tilfælde indgås aftaler mellem medlemsstaterne og de virksomheder, der får afgiftsfritagelser/-lempelser, hvorefter virksomhederne forpligter sig til at nå de fastsatte miljøbeskyttelsesmål i løbet af fritagelsesperioden.

2. Situationer, hvor en medlemsstat indfører en afgift i en erhvervssektor som er omfattet af en afgiftsharmonisering og lavere end eller lig med EF-standarden.

Det er her Kommissionens opfattelse, at langvarige fritagelse ikke kan begrundes. Fritagelser/lempelser kan således kun ske, når de generelle betingelser er opfyldt, det vil sige, at støtten skal *enten* skal være degressiv og kan højst ydes i 5 år, hvilket berettiger til en støtteintensitet på op til 100 % det første år, eller støtten er *ikke-degressiv* og kan ydes i 5 år. I sidstnævnte tilfælde kan støtteintensiteten højst udgøre 50 % af de støtteberettigede omkostninger.

Om driftsstøtte til vedvarende energi (VE) fastslås det i rammebestemmelserne, at sådan støtte normalt udgør miljøstøtte og derfor er omfattet af rammebestemmelserne. På dette område finder Kommissionen imidlertid, at der kan være behov for særlige bestemmelser, da denne form for energi kan have svært ved at konkurrere med traditionelle energiformer. For at tage højde for de specifikke forhold på dette område, kan medlemsstaterne dog vælge *enten* at yde driftsstøtte til VE på samme vilkår, som gælder for driftsstøtte til andre former for miljøstøtte *eller* at tildele støtte i forhold til antal kWh, som et anlæg til fremstilling af VE skal fremstille og sælge for at være rentabelt. De støtteberettigede omkostninger skal i så fald begrænses til forskellen mellem produktionsomkostningen pr. enhed for elektricitet fremstillet af den pågældende vedvarende energikilde og markedsprisen. Ved fastsættelsen af driftsstøttebeløbet bør der endvidere tages højde for eventuel investeringsstøtte til samme anlæg.

Som noget nyt har Kommissionen endvidere i det reviderede forslag åbnet mulighed for, at der kan ydes driftsstøtte til kombineret el- og varmeproduktion.

- **Politikker for nedbringelsen af drivhusgasser**

Udkastet til rammebestemmelser indeholder et afsnit om de foranstaltninger og instrumenter, som medlemsstaterne kan anvende for at nedbringe drivhusgasserne **{{SPA}}** samt herunder for, hvornår tildeling af emissionsrettigheder kan udgøre statsstøtte efter EF-traktaten.

- Passende foranstaltninger

Udkastet indeholder et forslag til passende foranstaltninger, som medlemsstaterne skal foretage med henblik på at bringe gældende ordninger i overensstemmelse med de nye rammebestemmelser. Det foreslås herunder, at alle eksisterende miljøstøtteordninger skal bringes i overensstemmelse med de nye regler inden 31. januar 2002.

1. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen berører ikke nærheds- og proportionalitetsprincippet i udkastet.

- Gældende dansk ret

Der er ikke gældende dansk ret på området.

- Høring

Kommissionens 2. udkast til reviderede rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse har været i høring blandt medlemmerne af specialudvalget for industri- og regionalpolitik, hvor en række offentlige myndigheder og interesseorganisationer er repræsenteret. I forbindelse med denne høring har Dansk Industri (DI) givet udtryk for, at man finder forslaget særdeles problematisk for så vidt angår bestemmelserne i forslaget vedrørende afgiftslempelser og {{SPA}} undtagelser.

Skibsværftsforeningen har særligt fremhævet, at der ikke bør kunne ydes støtte til at bringe virksomhederne i overensstemmelse med nationale standarder, medmindre disse standarder er højere end EU-standarderne.

1. Sagens status.

De spørgsmål, der drøftes, er især:

Balancen mellem miljøhensyn og konkurrencehensyn: Det er bl.a. blevet fremhævet, at såfremt godkendelse af støtten er for restriktiv vil det kunne have negative konsekvenser for de lande, der anvender afgifter som et væsentligt led i miljøpolitikken.

Reglerne om driftsstøtte, der gives i form af afgiftslempelser og {{SPA}} fritagelser: Her er især spørgsmålene om degressivitet og krav om tidsbegrænsninger af ordningerne blevet drøftet. Også Kommissionens forslag om obligatoriske aftaler i visse tilfælde i forbindelse med lempelser/fritagelser fra afgifter har været diskuteret.

Energirelaterede spørgsmål: bl.a. energibesparelser og konsulentbistand.

Kommissionen har tilkendegivet, at den vil søge at finde en løsning på ovenstående, der tilgodeser en balance mellem miljøhensynet og konkurrencehensynet.

1. Lovgivningsmæssige, statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Rammebestemmelserne har relation til den grønne afgiftspakke samt elreformpakken.

Ifølge Kommissionens forslag skal alle eksisterende støtteordninger bringes i overensstemmelse med de nye rammebestemmelser inden 1. januar 2002. Det må i det videre forhandlingsforløb med Kommissionen afklares, i hvilket omfang de eksisterende støtteordninger kan videreføres inden for rammerne af de nye rammebestemmelser.

Konsekvenserne for dansk lovgivning i øvrigt afhænger af den endelige udformning af rammebestemmelserne.

1. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 5. maj 2000.

